

Frågor och svar från webinarium 4 oktober 2018

Handläggningstid

Ansökan

Hur lång handläggningstid har FK på förhöjt timbelopp? / Hur lång blir handläggningstiden - ett år, femton månader, eller mer? / Hur lång är maximal tid för få beslut om ansökan om förhöjt timbelopp behandlad?

- Vår målsättning är att en ansökan om högre timbelopp ska handläggas inom tre månader.

Idag har vi tyvärr ett antal ansökningar där handläggningstiden beräknas bli längre än de tre månader som bedöms vara en normal handläggningstid. Vi avser dock att fatta beslut i dessa ärenden inom de kommande tre månaderna.

Vid redovisning

Vad är en skälig väntetid för att få en utbetalning gjord? Räkning skickad före den 5:e i månaden betalas ut när? / Om räkningen och tidrapporterna kommer in i tid och är fullständiga betalas ändå inte ersättningen alltid ut i tid. Varför då?

- Om underlaget är komplett och kommer in i tid borde det inte bli någon fördröjning.

Slutlig avstämning

Hur lång blir handläggningstiden av förhöjda när ni nu ska hantera detta manuellt?

- Den slutliga avstämningen kan göras först efter att Försäkringskassan i samband med bedömningen om den försäkrades rätt till kompletterande utbetalning och efter att den sista räkningen månadsutbetalning i beviljandeperioden är gjord. Enligt förordningen om assistansersättning ska den kompletterande utbetalningen göras snarast efter den slutliga avstämningen.

När samtliga månader är beslutade handlar den slutliga avstämningen om att bedöma eventuellt utrymme för ytterligare utbetalning och i de fall det behövs beräkna den kompletterande utbetalningens storlek samt betala ut. Detta ska ske skyndsamt.

Ansökan om högre timbelopp

Hur kommer bedömning vid ansökan av högre timbelopp att påverkas av att procentsatserna tas bort? Kommer bedömning/motivering att fortsatt göras för olika kostnadsslag?

- Vi bedömer som tidigare särskilda skäl och utreder vid behov även kostnader för andra kostnadsslag.

Högt OB har gjort att timbeloppet överskrider schablonbelopp, går det att få ersättning för det i efterhand?

- För att få högre belopp än schablonbeloppet måste man ansöka om högre timbelopp. Det kan beviljas tidigast månaden innan ansökningsmånaden. Man måste redovisa (på räkning) uppgifter om samtliga kostnader för lämnad assistans under månad/period som man begär ersättning för, även för tid före beslut.

Om vi ansökt om förhöjt belopp före den 1 oktober och har efterskottsutbetalning, hur hanteras beräkningen?

- Hur kommer ansökningar om ersättning att hanteras beroende på den skickades in i september eller skickas in i oktober?
De allmänna råden (RAR 2002:6) till 51 kap. 11 § andra stycket SFB ska från och med den 1 oktober 2018 inte tillämpas på assistansersättning som avser tid från och med den 1 oktober 2018 och slutavräkning för perioder som omfattar tid från och med den 1 oktober 2018.
Det innebär att procentsatser för vad som ingår i schablonbeloppet för de olika kostnadsslagen ska användas vid ansökan om högre timbelopp:
  - för assistansersättning som avser tid till och med september 2018 för de som har efterskottsutbetalning
  - för slutavräkningsperioder som avslutas senast i september 2018 för de som har förskottsutbetalning (för beviljandeperioder med förskottsutbetalning alla månader är slutavräkningsperioden densamma som beviljandeperioden).

På vilka grunder kan förhöjt timbelopp beviljas?

- I förarbetena till bestämmelsen om högre belopp än schablonbeloppet uttalades att om den ersättningsberättigade är i behov av en särskilt kvalificerad assistent, assistenter som behöver särskild utbildning eller dylikt, kan det undantagsvis förekomma att den fastställda ersättningsnivån är otillräcklig.
Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl för att bevilja högre belopp än schablonbeloppet är en given förutsättning att personen behöver personlig assistans, i den meningen att stödet är personligt utformat och ges av ett begränsat antal personer. De särskilda skälen för att beviljas ett högre timbelopp kan till exempel vara att den försäkrade har högre kostnader för sin assistans för att han eller hon behöver en assistent med en speciell kompetens och därmed högre lön eller att den försäkrades funktionsnedsättning innebär ett behov av omfattande dubbelgång vid introduktion. Om en tillräckligt stor del av assistansen ligger på obekvämt arbetstid kan även det vara ett särskilt skäl om det medför att kostnaderna för assistansen blir högre än schablonbeloppet. För att det ska anses finnas särskilda skäl är det individens

behov som ska medföra att assistenten till exempel behöver ha en speciell kompetens eller arbeta mer på obekvämlig arbetstid.

Om särskilda skäl för högre timbelopp upphört gälla, kan man ansöka då i princip varje ärende?

- För att få högre timbelopp måste man ansöka och för att ha rätt till högre timbelopp krävs ett beviljandebeslut samt redovisning av kostnader.

Om man inte beviljas högre timbelopp - trots att man har faktiska kostnader som överstiger det allmänna schablonbeloppet - ska man behöva ta lån och skuldsätta sig för att kunna täcka kostnaderna?

- Om man har ansökt om högre timbelopp och fått ett beslut som man inte är nöjd med kan man inom två månader från den dag man tagit del av beslutet begära omprövning.

Kan ersättning för förhöjda kostnader ersättas (om dessa kan styrkas) även om ett beslut om förhöjt timbelopp saknas?

- Nej, man måste ansöka om högre timbelopp. För att få högre timbelopp måste man ha beviljats högre timbelopp och redovisat kostnader.

Kan man ansöka om förhöjd i efterskott?

- Ersättning får inte lämnas för längre till tillbaka än en månad före den månad när ansökan gjorts. Redovisning i enlighet med kraven och förutsättningarna i regelverket krävs.

De som har fått beviljat förhöjt timbelopp kommer de behöva söka om för nytt beslut inför varje period?

- Nej.

Beviljandeperiod

Text en utbildningskostnad kan ju vara väldigt hög en viss månad och avser utbildning för ett helt år eller flera år. För all ekonomisk redovisning fördelas normalt denna kostnad över ett år eller mer. Varför ska denna bara fördelas på 6 mån vid FHT?

- Assistansersättning beviljas för ett visst antal timmar per vecka, månad eller längre period, dock längst sex månader (51 kap. 9 § socialförsäkringsbalken). Beviljandeperioden kan alltså som längst vara sex månader.

Kan man få ändra beviljandeperiod så att de går i fas med förordningsändringen?

- Nej, när en person är beviljad assistansersättning är det inte möjligt att ändra perioderna under tid med ersättning. Det kan bara göras i samband med ett beslut om rätten till assistansersättning.

Gäller fortfarande 6-månaders perioder?

- Det är ingen förändring. Beviljandeperioder är som tidigare längst sex månader.

Bedömning

Generellt

Kan ni förtydliga hur bedömningarna ska gå till?

Hur säkerställer Försäkringskassan att bedömningen görs likvärdig?

Hur kommer ni att säkerställa en förutsebarhet i bedömningarna av kostnaderna för den enskilde?

- Stöd för bedömningen av rätt till högre timbelopp och vilka kostnader som ska godtas vid redovisning finns beskrivet i Vägledning 2003:6 Assistansersättning. Behovet av stöd i handläggningen ses fortlöpande över och det kan vara så att det behöver utvecklas.

Hur ska FK kunna bedöma att en kostnad är högre om det inte finns någon riktlinje att ställa det mot? / Ni nämner att om man har en högre kostnad så kan man beviljas förhöjt men säger samtidigt att gränserna är borttagna. Så då är frågan - högre kostnad än vad?

- Högre kostnad än vad som kan anses vara normala kostnader för assistans och om det behövs särskilda assistansinsatser som leder till högre kostnader än schablonbeloppet.

Innebär förändringen att den nuvarande kontrollen, där man måste hålla sig inom de procent FK angett för de olika kostnadsslagen eller få avdrag, försvinner? / Betyder borttagandet av procentsatserna att det inte kommer göras avdrag för ej utnyttjade kostnader av ett visst kostnadsslag?

- Vi kommer inte att tillämpa de allmänna råden till 51 kap. 11 § andra stycket SFB efter den 1 oktober 2018 enligt övergångsbestämmelsen. (Exemplet Rosina är borttaget i Vägledning 2003:6 Assistansersättning.)

Varför är inte beviljad sovande jour (väntetid) en förhöjd kostnad? FK ersätter 15 min per timme men enligt kollektivavtal betalar utförare ut 30 min per timme - vilket innebär att utföraren har högre kostnader än ersättning.

- I Försäkringskassan forskrifter om assistansersättning (FKFS 2016:4) anges i 2§ Tid som ersätts med annat belopp 2 § Med väntetid avses tid under dygnsvilan när en assistent behöver vara tillgänglig i väntan på att den försäkrade behöver hjälp. Det är då inte fråga om tillsyn i form av grundläggande eller andra personliga behov. En timmes väntetid ersätts med ett belopp som motsvarar en fjärdedel av den ersättning som betalas ut för en assistanstimme. Eftersom detta framgår av föreskriften kan Försäkringskassan inte ersätta detta med annat belopp.

OB

Om 50 procent regeln inte längre gäller för bedömningen om rätten till förhöjt med anledning av OB, hur görs bedömningen då? Frågan är vad "tillräckligt stor del av timmarna" innebär från och med 1 okt? Eller varför frångår man 50 procent som riktmärke? Det väcker en oro för godtycke. Eller skall det kanske tolkas som att det blir lättare från 1 okt att få förhöjt för OB eftersom 50 procent är borttaget utan att

det mer är kopplat till att kostnaden blir större än vad som ryms inom schablonbeloppet?

- Om en tillräckligt stor del av de beviljade assistanstimmarna ligger på obekvämt arbetstid kan det vara ett särskilt skäl för högre timbelopp om det medför att kostnaderna för assistansen blir högre än schablonbeloppet. Metodstöd för utredning finns i Vägledning 2003:6.

Har assistans 24 tim./dygn, d.v.s. majoriteten av tiden är förlagd till ob-tid, kommer jag förlora det förhöjda timbeloppet nu?

- Beslut om högre timbelopp omprövas inte.

Administration

Kommer nu assistansanordnare kunna ta ut höga administrationsavgifter eftersom rekommenderade maxgränsen är borttagen?

Hur bedöms vad som är en rimlig administrationskostnad, 1) vid ansökan om prel. belopp resp. 2) vid fastställande av belopp efter redovisade kostnader?

- En förutsättning för rätt till högre belopp än schablonbeloppet är att schablonersättningen är otillräcklig för den enskildes behov. Det innebär att kostnaderna för assistansen i det enskilda fallet ska vara högre än schablonbeloppet till följd av den enskildes behov. Vid redovisning av kostnader ska de faktiska kostnaderna redovisas. Försäkringskassan bedömer utifrån beslutet om högre timbelopp och redovisningen vilka kostnader som kan godtas. Vid behov begär vi in underlaget för kostnadsredovisningen.

Våra administrations kostnader är i verkligheten 12 procent pga. en oerhörd svår bemanningssituation men vi har historiskt endast fått och begärt 8 procent. Kommer vi få ersättning för 12 procent i framtiden.

- Vi kommer inte att tillämpa de allmänna råden till 51 kap. 11 § andra stycket för assistansersättning som avser tid efter den 1 oktober 2018 (efterskottsbetalning). Försäkringskassan bedömer utifrån beslutet om högre timbelopp och redovisningen vilka kostnader som kan godtas och ligga till grund för det timbelopp som ska betalas ut.

Assistansomkostnader

Är det rätt uppfattat att procentsatserna är borttagna och därmed kan t ex assistansomkostnader vara högre än 2 procent per timme. Hur kommer ni att bedöma vad som är godkända kostnader där?

- Vi kommer inte att tillämpa de allmänna råden till 51 kap. 11 § andra stycket socialförsäkringsbalken. Faktiska kostnader redovisas på räkningen och vi bedömer utifrån beslutet om högre timbelopp vad som kan godtas. Vid behov begär vi in underlag för kostnadsredovisningen.

Om en brukare exempelvis har kostnader för resor som uppgår till i snitt 12 kr per timme under en period så kommer ni ersätta dessa om det går att styrka att det är kostnader för assistans?

- Privata kostnader är inte kostnader för assistans. Vid behov begär vi in underlaget för de kostnader som redovisats.

www.fk.se

Utbildning

Tidigare har man bara kunnat få förhöjd ers för t.ex. utbildning om man i sitt beslut om förhöjd ers blivit beviljad för just utbildning, gäller det fortfarande?

- Försäkringskassan bedömer utifrån beslutet om högre timbelopp och redovisningen vilka kostnader som kan godtas och ligga till grund för det timbelopp som ska betalas ut.

Hur ser ni på att anordnaren tar en avgift för t ex utbildning? Är den avgiften den assistansberättigades kostnad?

- Vad menas med avgift? Det är de faktiska kostnaderna för utbildning som ska redovisas. Assistenten kan behöva regelbunden handledning, utbildning, vidareutbildning och fortbildning på grund av den försäkrades funktionsnedsättning, vilket kan medföra högre kostnader. För rätt till högre belopp än schablonbeloppet förutsätts att schablonersättningen är otillräcklig för den enskildes behov.

Personalomkostnader

I ansökan skriver man exempel på möjligheter att söka förhöjt timbelopp gällande personalomkostnader, vad räknas som personalengagemang?

- Det allmänna rådet till 5 a § förordningen (1993:1 091), som närmare beskriver kostnaderna (se nedan) avser de som själva anställer sina personliga assistenter. I allmänna råd (2002:6 till 5 a § förordningen [1993:1 091]) anges följande: Med personalomkostnader bör avses kostnader för företagshälsovård, friskvård, kaffe, hudkräm, tvål och liknande till assistenterna samt personalarrangemang, personaldagar och liknande aktiviteter. Blanketten för ansökan (där bl.a. personalengagemang anges) kommer att ses över.

Anställer själv

Innebär ändringen någon förändring för den som är egen arbetsgivare och har förhöjt belopp?

- Om det är en person som själv anställer sina assistenter, har högre timbelopp och förskottsbetalning berörs man inte av 7 a § i förordningen om assistansersättning. Vi kommer inte att tillämpa de allmänna råden till 51 kap. 11 § andra stycket socialförsäkringsbalken vid bedömning av kostnader för slutavräkningsperioder som omfattar tid från och med den 1 oktober 2018.

Redovisning/räkning/utbetalning

När kostnader nu ska kunna fördelas över beviljandeperioden för de som har efterskottsbetalning, varför måste alla kostnader redovisas varje månad?

- Att de som har efterskottsbetalning ska redovisa varje månad regleras i 7 § i förordningen. Där står det att en försäkrad som har beviljats ersättning med högre belopp inför utbetalning ska lämna en redovisning av samtliga kostnader för lämnad assistans. Redovisningen ska komma in senast den femte i andra månaden efter den månad som redovisats enligt Försäkringskassans föreskrifter.

Är det någon ändring i hur kostnader ska redovisas? Behöver vi lämna in underlag?

- Nej, det är ingen ändring, det är de faktiska kostnaderna för assistansen som ska redovisas, precis som tidigare. Det är inte heller några ändringar i räkningsblanketten. Vid behov kommer vi att begära in underlag för kostnaderna, det är inte heller någon skillnad jämfört med tidigare. Det är bara kostnader för personlig assistans som man kan få assistansersättning för.

Kan alltså det slutliga förhöjda timbeloppet som fastställs först efter inskickad kostnadsredovisning bli både lägre och högre än det beviljade preliminära timbeloppet? / Kan ett högre belopp i genomsnitt än det preliminärt beviljade godkännas för en beviljandeperiod, så länge det inte överstiger schablonbeloppet än 12 procent?

- Ja.

Finns det planer på att ta bort förskottsbetalning?

- Nej.

Om högre timbelopp beviljats och den godkända kostnaden är lägre än schablonbeloppet innebär det att ersättningen kan bli lägre än schablonbeloppet?

- Den som köper assistans och är beviljad högre timbelopp har alltid rätt till utbetalning med schablonbeloppet, även om de faktiska kostnaderna understiger schablonbeloppet. Vid slutlig avstämning är det den godkända kostnaden för respektive månad som används i beräkningen av ev. ytterligare ersättning. Den som själv anställer sina assistenter har endast rätt till ersättning för de faktiska kostnaderna han eller hon har haft för sin assistans, vilket innebär att assistansersättningen kan understiga schablonbeloppet.

Kommer ersättningen att höjas med 1,5 procent till 2019?

- Schablonbeloppet räknas upp med 1,5 procent årligen (5 § förordningen (1993:1 091) om assistansersättning). Högsta möjliga timbelopp får inte överstiga schablonbeloppet med mer än 12 procent (51 kap. 11 § socialförsäkringsbalken).

Om man ansöker om högre belopp ska man kostnadsredovisa varje månad?

- När utbetalning sker i efterskott ska en försäkrad som ansökt om högre timbelopp för tid före beslut redovisa uppgifter om samtliga kostnader för lämnad assistans under den månad som han eller hon begär ersättning för.

Ska inte timmarna avrundas vid redovisningen av högre timbelopp?

- Jo, det är ingen ändring i avrundning av antalet assistanstimmar. Det är precis som tidigare, se 4 § Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2016:4) om assistansersättning).

Kommer räkningen att innehålla annan uppdelningar än tidigare?

- Nej.

Om procentsatserna tagits bort, varför finns fortfarande kostnadsfördelningen kvar vid kostnadsredovisningen?

- I både räkningsblanketten och ansökan om högre timbelopp finns samtliga kostnadsslag kvar eftersom det är sådana kostnader som är kostnader för assistans. 5 a § förordningen (1993:1 091) om assistansersättning: Med kostnader för personliga assistenter avses 1:a löne- och lönebikostnader, 2:a assistans- och utbildningsomkostnader, 3:e kostnader för arbetsmiljöinsatser, 4:e personalomkostnader, och 5:e administrationskostnader.

Kontaktvägar och information på www.forsakringskassan.se

Den här förändringen kommer med all säkerhet leda till massa frågor och funderingar framöver allt eftersom vi börjar tillämpa de nya reglerna. Vart kan vi anordnare vända oss med alla frågor som kommer uppstå?

- Kontakta kundcenter för partners 0771-17 90 00 eller skicka ett mail till; https://www.forsakringskassan.se/kontakt/kundcenter_partner/skicka-epost#/

Ska ni ha webinarium även för assistansberättigade?

- Nej, men det här webinariet spelas in och kommer att publiceras på Försäkringskassans webbplats, liksom alla frågor och svar. Det kommer alltså att finnas på forsakringskassan.se. Även på privatsidorna, så att alla kan ta del av det.

Kommer privatsidorna att innehålla förklaring på lättläst svenska? För dem som behöver tydlighet.

- Informationen på Forsakringskassan.se är alltid skriven på en lätt och begriplig svenska. Har man fler frågor är man varmt välkommen att kontakta kundcenter: [0771-524 524](tel:0771-524524)

När kommer detta webinarium publiceras på er hemsida?

- Webinariet kommer att tillsammans med frågor och svar publiceras på hemsidan så fort som möjligt.